

KARTA PRZEDMIOTU

Cykl kształcenia od roku akademickiego: 2025/26

I. Dane podstawowe

Nazwa przedmiotu	Historia Kościoła powszechnego – Średniowiecze
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	History of the Church universal in the middle ages
Kierunek studiów	Teologia kurs A
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	Jednolite magisterskie
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	Stacjonarne
Dyscyplina	Nauki teologiczne
Język wykładowy	Polski

Koordynator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Ks. dr hab. Włodzimierz Bielak
---	--------------------------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	30	II	3
konwersatorium			
ćwiczenia			
laboratorium			
warsztaty			
seminarium			
proseminarium			
lektorat			
praktyki			
zajęcia terenowe			
pracownia dyplomowa			
translatorium			
wizyta studyjna			

Wymagania wstępne	W1 - Znajomość podstawowych wydarzeń z historii powszechnej. W2 - znajomość zagadnień z historii Kościoła powszechnego w starożytności.
-------------------	--

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1: zapoznanie studentów z najważniejszymi zagadnieniami z dziejów Kościoła powszechnego w w średniowieczu w kontekście wydarzeń ogólnohistorycznych, z jednoczesnym uwrażliwieniem na zachodzące procesy historyczne.
C2: przygotowanie studentów do analizowania i interpretowania procesów dziejowych oraz formułowania samodzielnych ocen i krytycznego podejścia do poszczególnych wydarzeń historycznych w zakresie dziejów Kościoła powszechnego w dobie nowożytnej.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student identyfikuje struktury i instytucje, wybitne postacie oraz sposoby działalności pastoralnej Kościoła powszechnego w średniowieczu w kontekście politycznym, społecznym, gospodarczym i kulturowym	T_W03
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Student opracowuje dorobek historiograficzny związany z Kościołem powszechnym epoki średniowiecznej	T_U05
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Student wykazuje zainteresowanie duchową i materialną spuścizną średniowiecznego Kościoła powszechnego	T_K07

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

1. Karol Wielki i odrodzenie cesarstwa.
2. Karol Wielki wobec Kościoła.
3. Saeculum obscurum – przyczyny i skutki.
4. Cluny – ku reformie.
5. Reforma gregoriańska.
6. Wyprawy krzyżowe.
7. Średniowieczne herezje i inkwizycja
8. Upadek średniowiecznego porządku w Europie – czasy cesarza Fryderyka II.
9. Bonifacy VIII i Francja.
10. Tzw. niewola awiniońska papieża.
11. Wielka schizma zachodnia.
12. Koncyliaryzm.
13. Sobory XV wieku.
14. Devotio moderna.
15. Husytyzm.
16. Życie zakonne w średniowieczu.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	Wykład konwersatoryjny	Kolokwium ustne	Wypełniona karta oceny kolokwium ustnego
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Analiza tekstu	Praca pisemna	Sprawdzona i oceniona praca pisemna
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Dyskusja	Wypowiedź ustna podczas zajęć	Zapis w dzienniku ocen (ocena lub plus/minus)

VI. Kryteria oceny, uwagi...

- Aktywność podczas zajęć (wypowiedzi ustne, dialogi) – 20%.
- Przygotowanie pracy pisemnej (poprawność merytoryczna i formalna pracy pisemnej) – 20%.
- Kolokwium ustne (opanowanie materiału faktograficznego z uwzględnieniem związków przyczynowo-skutkowych) – 60%.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	45

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
Banaszak M., <i>Historia Kościoła Katolickiego</i> , t. 2, Warszawa 2009; Carroll W., <i>Historia chrześcijaństwa</i> , t. 2-3, Wrocław 2010; Danielou J., Marrou H.I., <i>Historia Kościoła</i> , t. 2, Warszawa 1988; Kumor B., <i>Historia Kościoła</i> , t. 1-4, Lublin 2003-2005; Wielgus S., <i>O micie ciemnego Średniowiecza</i> , w: S. Wielgus, <i>Z badań nad średniowieczem</i> , Lublin 1995, s. 7-49; Zientara B., <i>Historia powszechna średniowiecza</i> , Warszawa 2015.
Literatura uzupełniająca
Bielak W., <i>Devotio moderna w polskich traktatach teologicznych powstałych do połowy XV wieku</i> , Lublin 2002; Craughwell T.J., <i>Jak najazdy barbarzyńców ukształtowały współczesny świat</i> , Warszawa 2009; Cantarella G.M., <i>Grzegorz VII</i> , Warszawa 2021; Chadwick H., <i>Historia rozłamu Kościoła wschodniego i zachodniego</i> , Kraków 2009; Daniel-Rops, <i>Kościół w czasach katedr i krucjat</i> , Warszawa 2019; Dumezil B., <i>Chrześcijańskie korzenie Europy</i> , Kęty 2008; Fałkowski W., <i>Wielki król. Ideologiczne podstawy władzy Karola Wielkiego</i> , Warszawa 2011; Fisher-Fabian S., <i>Karol Wielki</i> , Warszawa 2002; Haag M., <i>Templariusze. Historia i mity</i> , Kraków 2017; Harris J., <i>Bizancjum i wyprawy krzyżowe</i> , Warszawa 2005; Hauziński J., <i>Fryderyk II Hohenstauf. Cesarz Rzymski</i> , Poznań 2015; Heather, P., <i>Imperia i barbarzyńcy. Migracje i narodziny Europy</i> , Poznań 2014; Huizinga J., <i>Jesień średniowiecza</i> , Kraków 2016; Jan Hus. <i>Życie i dzieło w 600 rocznicę śmierci</i> , red A. Paner, M. Hintz, Gdańsk 2016; Konik M., <i>W obronie świętej inkwizycji</i> , Wrocław 2006. Kracik J., <i>Grzegorz VII</i> , Kraków 2005; <i>Księga inkwizycji napisana przez Bernarda Gui</i> , Kraków 2002; Lambert M., <i>Średniowieczne herezje</i> , Kęty 2008; Le Goff J., <i>Kultura średniowiecznej Europy</i> , Gdańsk 2002; Morris C., <i>Monarchia papieska. Dzieje Kościoła zachodniego w latach 1050-1250</i> , Kęty 2015; Oberste J., <i>Heretycy i inkwizycja w średniowieczu</i> , Kraków 2010; Pacault M., <i>Dzieje Cluny</i> , Kraków 2010; Philips J., <i>Czwarta krucjata i złupienie Konstantynopola</i> , Kraków 2017; Piazzoni A.M., <i>Historia wyboru papieża</i> , Kraków 2004; Potkowski E., <i>Rycerze w habitach</i> , Warszawa 2004; Prochaska A., <i>Sobór w Konstancji</i> , Kraków 1996; Strzelczyk J., <i>Ottón I Wielki</i> , Poznań 2018; Wielomski, A., <i>Teokracja papieska 1073-1378. Myśl polityczna papieża, papalistów i ich przeciwników</i> , Warszawa 2011;